

SPRAVODAJ

OBČASNÍK ŠTVRTOČANOV

X. ročník 3. číslo

november 2014

Jakub Jahoda:

Farby jesene

*I keď slnko chodí skôr spať,
jeseň radosť tiež môže dať,
stromom dáva farby krásne,
že sa o nich píšú básne.*

*Žltá, hnedá, oranžová,
tá sa dlho nezachová,
ale i tu krátku chvíľu,
tá krása dá života silu.*

Rozhodneme o ďalších rokoch

Občasný človek, vo svojom každodennom živote, málokedy pocíti, že politika štátu kúskuje čas na štvorročné úseky. Každé štyri roky, pri príležitosti komunálnych volieb, je však práve na nás, ľuďoch, aby sme nezostali ľahostajní a využili svoju možnosť rozhodnúť, kto bude starostom alebo poslancom našej obce. Veď napokon ide o dobro a spokojnosť každého z nás. Blíži sa tento, pre nás významný deň, 15. november.

V prvom rade musíme zväziť, ako pracovala samospráva našej obce v posledných štyroch rokoch, a čo od nej očakávame do budúcnosti. Obzrieme sa, či bola naša obec, počas posledného volebného obdobia, zveladená, alebo nebodaj chátra. Či obecné zastupiteľstvo splnilo svoje sľuby a či žijeme v krajšom prostredí.

Samozrejme, že v súčasnej ťažkej ekonomickej situácii, nemôžeme očakávať od obecného zastupiteľstva zázraky. Spomeňme len to, ako vláda obciam kráti dotácie z daní, ktoré štátu platíme my, občania. Obce dostávajú na obnovu a na potrebné projekty čím ďalej, tým menej financií. A vláda pritom novými zákonmi tiež samosprávam veľmi nepomáha. Sú dokonca obce, kde už

aj zabezpečenie základných služieb občanom je pre samosprávu veľkým problémom, a ktoré v žiadnom prípade nemôžu myslieť na nejaké väčšie investície.

Nikto z nás, občanov, si nevie predstaviť, koľko prebdených nocí prežívajú členovia obecnej samosprávy a starosta, aby pohli veci vpred a aby urobili tie správne rozhodnutia. Sú v ťažkej situácii, v ktorej musia urobiť dôležité rozhodnutia, pre lepší život obce a tým aj pre nás, občanov. Veľakrát sa nám zdá, že možno tieto rozhodnutia nie sú dobré, ale málokto z nás sa pozerá do budúcnosti, aby tam videl bohatú úrodu, ku ktorej sa dá dostať len ťažkou a trnistou cestou.

Najdôležitejšie však je, aby na čele samosprávy stál človek, ktorý pred poslancov predstúpi s reálnymi riešeniami páľčivých problémov. Človek, ktorý vie odôvodniť, prečo je potrebné niektoré situácie riešiť hneď a niektoré možno posunúť pre nedostatok financií. Musí to byť človek, ktorému záleží aj na celkovom fungovaní obce, ktorý vie zariadiť, aby boli v obci nové chodníky, aby zmizla divoká skládka odpadu na konci dediny, aby ordinoval lekár, aby úrad fungoval plynule, aby deti dostali ihrisko, aby sa nemusela zatvoriť škola a mohli fungovať neziskové

organizácie a aby boli naše sviatky sviatkami, počas ktorých sa zide celá dedina, celá komunita a spoločne si zaspomína na predkov, či na históriu obce, alebo sa jednoducho spoločne zabaví. Tento človek musí hľadiť do budúcnosti a zabezpečiť fungovanie obce tak, aby ľudia neboli nútení sťahovať sa preč zo svojho bydliska, ale aby sa v obci cítili doma, ako ich predkovia, otcovia a prarodcovia počas celých stáročí. V neposlednom rade, by mal stáť na čele obce človek, ktorého víziou budúcnosti obce nie je jej umelý rast, ale rast založený na zvelaďovaní, skrášľovaní a budovaní občianskej vybavenosti, jednoducho povedané, aby sme sa vždy cítili vo svojej obci ako doma. Lebo život v Štvrtku na Ostrove nie je len to, že sa večer rozžiarí svetlo na ulici. Žiarit by mala aj perla dediny – kostol, ktorý pomaly odkrýva svoju tvár a rozžiarí odkazy minulosti a našich predkov tak, ako neskôr zase prinesie posolstvo o nás našim potomkom.

Takže milí občania, mladí aj starí, uvedomte si, že budúcnosť obce je vo vašich rukách, a venujte pár minút zo svojho drahocenného času na voľbu poslancov obecného zastupiteľstva a na voľbu starostu 15. novembra.

Károly Kövesdi

Aj proti prúdu dopredu

Rozhovor s Péter Órym, starostom obce

Obečná samospráva vo Štvrtku na Ostrove má za sebou ťažké štyri roky. V r. 2010, keď nastúpila do svojej pôsobnosti, bola pri moci ešte koaličná vláda Ivety Radičovej, ktorá ale padla, a od r. 2012 vedie Slovensko vláda strany Smer – sociálna demokracia pod vedením Roberta Fica, ktorá o sebe hlása, že je sociálne založená, no v praxi však robí niečo iné. Občania a samosprávy to mohli pocítiť najmä v tom, že vláda čoraz viac a viac ukrájuje z dotácií obcí. Ľudovo povedané: z daní, ktoré sme zaplatili my, občania, sa do štátnej kasy, vracia čoraz menej financií. Čo to znamená konkrétne?

Naozaj môžeme povedať, že po finančnej stránke máme za sebou asi najťažšie roky. Veď okrem znižovania dotácií zo strany vlády, má negatívny dopad na obce aj hospodárska kríza, čo sa samozrejme týka aj našej obce. Čo je veľmi dôležité a treba zdôrazniť je to, že sa práve v minulých štyroch rokoch skončilo programové obdobie 2007/2013 Európskej Únie, čo znamenalo v neposlednom rade aj to, že v posledných dvoch rokoch sa prakticky nedali čerpať eurofondy. Pritom sme, okrem už pripraveného projektu revitalizácie námestia Svätého Jakuba, pripravili aj projektovú dokumentáciu na obnovu škôlky a kultúrneho domu, čo je základom k možnému podaniu žiadostí na získanie financií z tzv. europrojektov. Čo sa týka rozpočtu našej obce, naša snaha bola v čo najväčšej miere zaviesť také opatrenia, ktoré umožnia sporenie a nie zvyšovanie miestnych poplatkov pre obyvateľov. V porovnaní s inými obcami sme v posledných rokoch nezvýšili ani miestne dane a ani poplatky za komunálny odpad. Na druhej strane, naše predošlé investície začínajú prinášať ovocie, napríklad na nákladoch na vykurovanie sme ušetrili v prípade ZŠ 7 tisíc eur a takisto v prípade obecného úradu ďalších 7 tisíc.

Život v obci sa teda nezastavil. Čo sa vám počas predchádzajúceho volebného ob-

dobia podarilo uskutočniť, zjednodušiť, zveladiť alebo spríjemniť v živote obyvateľov obce?

Spomenúť by som mohol viacero úspešných projektov, ako napríklad vybudovanie zberného dvora, nákup traktora a podobne. Ako úspech vnímam aj podporu rozvíjania služieb, veď v katastri našej obce funguje čerpacia stanica, a v plnom prúde sa stavia aj nové nákupné centrum. Zrekonštruovala sa aj najchátrajúcejšia budova obce, tzv. stará škola, aj keď formou súkromnej investície, ale konečný efekt je jednoznačný: už nevyčnieva z celkového vzhľadu obce. Pozitívom je aj to, že sa konečne vyrieši aj problematika každodennej ordinácie obvodného lekára.

Naša obec sa v posledných 4 rokoch stala aj krajšou a príjemnejšou, pretože v každom roku sme obnovili niektorý z pomníkov a verejné priestranstvá. Po soche Svätej trojice sme vlani zreštaurovali sochu Svätého Floriána, ako aj celé námestie, ktoré sme zveladili aj novými lavičkami. Aj v tomto roku sme pokračovali v skrášľovaní našich námestí, napríklad stred obce sa zaplnil kvetinami a dokončili sme aj námestie okolo pomníka I. svetovej vojny, kde sme vzali do úvahy návrh obyvateľov a vybudovali sme nové ihrisko.

Pán starosta, čo by ste zdôraznili, na čo ste zvlášť pyšný alebo čo Vám za posledné štyri roky urobilo najväčšiu radosť?

Najväčšou radosťou pre mňa osobne bolo to, že sa nám podarilo získať dotácie a vybudovať zberný dvor odpadu. Chcel by som zdôrazniť, že súčasťou projektu bola aj kúpa traktora s vlečkou, bez ktorých by sme niektoré situácie nevedeli vyriešiť, ako napríklad problém snehovej kalamity spreď dvoch rokov.

Som rád, že sa nám podarilo, okrem vonkajšej obnovy, zrekonštruovať aj zvyšné kancelárie obecného úradu. Som spokojný aj s tým, že sme okrem kompletnej izolácie strechy kultúrneho domu zrekonštruovali a vybavili aj malú sálu, ktorá spĺňa podmienky modernej doby. Priznávam, mal som trochu obavy

z prevádzkovania už vybudovanej kanalizácie, ale mám radosť z toho, že sa nám bez väčších problémov podarilo zabezpečiť fungovanie odvádzania odpadových vôd. Pozitívne hodnotím aj to, že sme zveladili aj novú časť cintorína, kde sme okrem upravených chodníkov vysadili stromy a živý plot, aj keď v plnej kráse budú až o 2 – 3 roky.

Veľkú radosť mám aj z toho, že sa nám formou normatívnej podpory jednotlivých organizácií podarilo vybudovať v našej obci stabilný spoločenský, kultúrny a športový život. Aj podporou neziskových organizácií a dobrovoľníkov mohli uzrieť svetlo sveta také úspešné projekty ako je náš adventný veniec, ktorý je známy po celej krajine. Na futbalovom ihrisku sme spoločne s aktivistami vybudovali chýbajúce verejné WC, zavlažovací systém atď.

Úspechom je aj zvyšovanie technickej vybavenosti hasičov, podpora usporiadania plesov a mohol by som pokračovať ďalej.

Ako fungovalo počas predchádzajúcich štyroch rokov obecné zastupiteľstvo? Boli vaše rozhodnutia ťažké, rodili sa po búrlivých diskusiách, alebo ste sa v jednotlivých otázkach dohodli ľahko?

Samozrejme výmeny názorov boli vždy nevyhnutné, ale bez diskusie nemôžeme napredovať. Nerobil som si presné štatistiky, ale rozhodnutia obecného zastupiteľstva sa rodili na 99,9% jednomyseľným hlasovaním. Toto je jednoznačne výsledkom spoločných diskusií a konsenzu ako aj toho, že sme naozaj hľadali riešenia logické, zákonné a prospešné pre obec. Na zasadnutiach sme mali vždy pred očami požiadavky a nároky väčšiny obyvateľov obce.

Kostol a škola, to sú dva najdôležitejšie piliere súčasnosti a budúcnosti obce.

Fungujúce výchovno – vzdelávacie zariadenia sú naozaj veľmi dôležité pre spokojnosť občanov. Vykazovať všetky dotácie a pomoc poskytnutú v posledných rokoch by bolo naozaj dlhé, ale chcel by som vyzdvihnúť aspoň niektoré. Pri bežnom fungovaní výchovno – vzdelávacích zariadení sme ako prevádzkovateľ pomáhali znižovať náklady na ich fungovanie ako je údržba okolia, kosenie trávy.

(pokračovanie na str. 4)

Dušičky

V okruhu kresťanských sviatkov, predovšetkým pre katolíkov, je 2. november tradične dňom Spomienky na zosnulých a prichádza deň po Všetkých svätých. V ten deň si pripomenieme našich nebohých milovaných, príbuzných, priateľov, známych, ale aj neznámych zosnulých. Podľa vieryvyznania si na hroboch zapalujeme sviečky alebo položíme na ne kvety či spomienkové vence. Je to pietny akt, ktorý nepozná rozdiely náboženské, stranícke či svetonázorové. Milosť piety sa nás dotýka a každého prinúti zamyslieť sa. Deň Spomienky na zosnulých sa v starobyľom ľudovom jazyku nazýval „deň dušičiek“ či „spomienka dušičiek“.

Tento rok sa nesie v duchu spomienky na 1. svetovú vojnu, veď v lete bolo 100 rokov tomu, že vypukol viac ako 4 roky trvajúci a po celom svete mnoho miliónov obetí vyžadujúci vojnový ošial. Naša osada, Štvrtok na Ostrove tiež utrpela vážne straty: z 285 vojnovopovinných brancov až 47 vojakov Štvrtočanov padlo na bojisku. Ak sa zoberie do úvahy, že v tom čase mal Štvrtok na Ostrove približne 1260 obyvateľov, je to číslo pomerne veľké. Mnoho sirôt márne čakalo na návrat svojho otca, manželka na príchod manžela, matka na návrat svojho dieťaťa.

Po vojne obec postavila pomník padlým hrdinom. Na pomníku socha kamenosochára Birkmayera znázorňuje pešiaka, ktorého po návrate privíta syn. Na podstavci je nápis: KOMUNITA OBCE ŠTVRTOK/NA PAMIATKU SVOJIM SYNOM HRDINOM/1914-1918.

Obyvatelia našej obce si s pietou spomínajú na padlých vojakov. Súčasťou tohto pietneho aktu bola aj rekonštrukcia spomienkového parku, zároveň jeho slávnostné odovzdávanie 26. októbra, vďaka čomu stojí zrekonštruovaná socha vojaka na dôstojnom mieste. Súčasťou parku je aj ihrisko slúžiace štvrtockým rodičom a deťom. Vďaka za to Samospráve Štvrtku na Ostrove a usilovným rukám, ktoré to umožnili.

Asi nevyznieva prehnane, ale vďaka tomu sa na tomto mieste stretávajú minulé a súčasné – dospelé a dospievajúce – generácie. Tak

sa objímajú minulosť a súčasnosť, o dôležitosti čoho hovoril aj básnik, József Ratkó.

V tomto dušičkovom období si často beriem do rúk zbierku Józsefa Ratkóa, básnika neprávom menej známeho. Názov jeho zbierky je Moji nezákonní zosnulí. Tento tenký, so svojou skromnosťou protestujúci, zväzok básní v čiernej väzbe sa skoro nebadateľne skrýva medzi tisícami hrubých kníh. Sem-tam si v ňom zalistujem a mrmlem si niektoré verše.

Autora tejto zbierky minulý režim nenosil na rukách, aj keď bol József Ratkó veľmi talentovaný básnik. Možno, aj preto sa ho snažili ponížiť, lebo nemal rád lži a namiesto kvetnatých rečičiek vždy ho charakterizovala priamosť. Aj v nasledujúcej básni presne vyzdvihoval pojmy mŕtvi a láska,

rodná zem a vlasť.

„Oni sú predsa podperou zeme,
naši drahí zosnulí.

Lámu sa kosti, obelasia svaly,
rozkladá sa
tkanivo, košeľa ich.

Dom sa stavia na nich:

Podržia múry, dedinu, vlasť.

A našu budúcnosť – ak máme,

Oni nesú ešte tisíc rokov na pleciah.“

Ak máme budúcnosť – znie parafráza básnikových slov – tak len vďaka padlým hrdinom. V deň Spomienky na zosnulých je samozrejme, že spomíname aj na nich.

(pokračovanie zo str. 2)

Nemáme štatistiku o tom, aké náklady predstavujú pohonné hmoty alebo odpracované hodiny pri týchto prácach. Na vybavenie školskej a škôlkarskej kuchyne ako aj na kúrenie plynom sme prispeli viac než 6 000 eurami. Bolo by náročné vyrátať, aké náklady sme mali na údržbu zelene v okolí kostola, na cirkevných a verejných priestranstvách. Čo však môžeme vyčísliť, to je viac než 3 000 eurová čiastka (dotácie a vlastné náklady), ktorou sme prispeli na osvetlenie kostola, jedného zo skvostov našej obce. Zabezpečili a financovali sme aj odvoz komunálneho odpadu, pri dokončení výmeny strechy

kostola, ktorý predstavoval 16 kontajnerov. Podotýkam, že predpokladom na vytvorenie námestia Svätého Jakuba, bolo jednou z podmienok zbúranie tzv. kantorského domu, čo sa nám podarilo tiež finančne zabezpečiť.

Prejdime na plány. S akými investíciami a prácami začala obec, v ktorých by sa malo pokračovať v nasledujúcom štvorročnom období? Aké máte plány do budúcnosti? Čo by bolo najsúrnejšie?

Ťažko by sme vedeli predpokladať čo prinesie budúcnosť. Jedno je však isté. Obecné zastupiteľstvo bude musieť aj v budúcnosti

žiadať o vonkajšie granty a dotácie, lebo vlastné zdroje sú nedostatočné. Niektoré projekty sme už pripravili a niektoré ešte pripravujeme. Napríklad už máme hotovú dokumentáciu na rekonštrukciu škôlky, na ktorú sme už žiadali granty trikrát. Máme hotovú projektovú dokumentáciu aj na rekonštrukciu kultúrneho domu alebo na revitalizáciu námestia okolo kostola. Takisto sú hotové plány na vybudovanie chodníkov a renováciu povrchu niektorých ulíc (Malá cesta, Čakanská ulica). Samozrejme pred nami stoja aj ďalšie výzvy. Veľkou otázkou však vždy zostáva, kde a ako najšš a zabezpečiť ich financovanie.

Komunálne voľby v obci Štvrtok na Ostrove

Voľby do obecného zastupiteľstva a voľba starostu sa budú konať 15. novembra (sobota) od 7.00 do 20.00 v zasadačnej miestnosti obecného úradu.

KANDIDÁTI NA STAROSTU:

1. **Gabriela Józán Horváth**, Ing. (31), stavebná inžinierka, Štvrtok na Ostrove, Škôlská u. 369/1 – MOST-HÍD
2. **Péter Óry**, Mgr. (42), starosta, Štvrtok na Ostrove, Méreyho u. 588/2 – SMK - MKP

KANDIDÁTI DO OBECNÉHO ZASTUPITELSTVA:

1. **Tomáš Gaspárek**, 35 r., živnostník, Štvrtok na Ostrove, Škôlská u. 360/19, MOST-HÍD
2. **Iveta Gnjatovičová**, Mgr., MBA 46 r., správca nadácie, Štvrtok na Ostrove, Funduš 277/122, nezávislá kandidátka
3. **Gabriela Józán Horváth**, Ing. 31 r., stavebná inžinierka, Štvrtok na Ostrove, Škôlská u., 369/1, MOST-HÍD
4. **Karol Kállay**, Ing. 57 r., ekonóm, Štvrtok na Ostrove, Škôlská u. 476/37, nezávislý kandidát
5. **Ferenc Kiss** 49 r., podnikateľ, Štvrtok na Ostrove, Méreyho u. 512/11, SMK-MKP
6. **Silvester Lago** 49 r., technik, Štvrtok na Ostrove, Šamorínska u. 494/1, nezávislý kandidát
7. **Agneša Lazíková**, Mgr., 27 r., študijná referentka, Štvrtok na Ostrove, Školský rad 474/448, MOST-HÍD
8. **Tibor Lépes** 49 r., vodič, Štvrtok na Ostrove, Funduš 331/71, nezávislý kandidát
9. **Anaklet Nagy** 35 éves, r., Štvrtok na Ostrove, Horný diel 102/8, SMK-MKP
10. **František Németh** 39 r., analytik, Štvrtok na Ostrove, Hubická c. 65/9, SMK-MKP
11. **Robert Németh** 42 r., podnikateľ, Štvrtok na Ostrove, Čakanská c. 502/5, SMK-MKP
12. **Ľudovít Puss** 57 r., účtovník, Štvrtok na Ostrove, Škôlska u. 460/22, MOST-HÍD
13. **Tamás Puss** 28 r., skladník, Štvrtok na Ostrove, Funduš 337/25, nezávislý kandidát
14. **Ladislav Sípos** 57 r., knihár, Štvrtok na Ostrove, Alžbetínska u. 370/13, SMK- MKP
15. **Alžbeta Verébová** 48 r., referentka, Štvrtok na Ostrove, Funduš 242/60, SMK-MKP